

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 8Csp/16/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120407129
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2023:6120407129.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov v konaní pred sudcom JUDr. Milanom Majerníkom, PhD. v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpený advokátskou kanceláriou: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanej: P. K., N.. XX.XX.XXXX, A. X. XXX/XXX, XXX XX X., právne zastúpená advokátom: JUDr. Ladislav Riedl, so sídlom Slovenská 46, Prešov, o zaplatenie 3 075,24 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalobca je povinný nahradiť žalovanej trovy konania v rozsahu 100%, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou 23.10.2020 pôvodne Okresnému súdu Banská Bystrica (ďalej len „upomínací súd“) sa žalobca domáhal voči žalovanej uloženia jej povinnosti zaplatiť mu sumu 3 075,24 Eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2 036,37 Eur počnúc od 25.03.2020 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. Aktívnu legitímáciu na podanie žaloby odvodil žalobca od „Zmluvy o postúpení pohľadávok“ z XX.XX.XXXX (ďalej len „zmluva o postúpení pohľadávok“), na základe ktorej banka - Slovenská sporiteľňa, a.s. (ďalej len „pôvodný veriteľ“, alebo aj „postupca“) svoju pohľadávku voči žalovanej postúpila na žalobcu (ďalej tiež aj len „postupník“).

3. Žalobca svoju žalobu odôvodnil tým, že žalovaná pohľadávka vznikla na základe Zmluvy č. XXXXXXXXXXXX uzavretej XX.XX.XXXX medzi pôvodným veriteľom (postupcom) na jednej strane a žalovanou na strane druhej (ďalej len „úverová zmluva“), na základe ktorej pôvodný veriteľ poskytol žalovanej úver. Podľa žalobcu súčasťou úverovej zmluvy boli aj Všeobecné obchodné podmienky (ďalej len „VOP“) pôvodného veriteľa, pričom cit. „Podmienky čerpania peňažných prostriedkov, podmienky splácania peňažných prostriedkov, podmienky pri neplnení zmluvných povinností a ďalšie náležitosti...“ boli upravené v úverovej zmluve a vo VOP. Žalobca má za to, že úverová zmluva cit. „... obsahuje všetky znaky a spĺňa všetky podstatné náležitosti zmluvy o úvere podľa ustanovenia § 497 až 507 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka a ... zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch ...“. Podľa žalobcu žalovaná neplnila v stanovených termínoch splátky, čím porušila svoju povinnosť podľa úverovej zmluvy, z ktorého dôvodu postupca (pôvodný veriteľ) podaním z 02.12.2019 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 01.12.2019. Ku dňu postúpenia predstavovala pohľadávka postupníka (žalobcu) voči žalovanej sumu 3 075,24 Eur, ktorá pozostáva z istiny úveru v sume 2 036,37 Eur, z riadneho úroku v sume 927,18 Eur, z úroku z omeškania v sume 80,77 Eur a z poplatkov v sume

30,92 Eur, a keďže žalovaná po postúpení pohľadávky neučinila na splatene svojho dlhu žiadnu úhradu, žalobca sa titulom postúpenia mu tejto pohľadávky domáha žalobou voči žalovanej zaplatenia mu celej tejto jemu postúpenej sumy. Súčasne sa žalobca domáha z nezaplattenej žalovanej istiny úveru, ktorá je 2 036,37 Eur aj priznania mu 5% ročného úroku z omeškania od 25.03.2020 (t.j. dňom nasledujúcim po dni účinnosti postúpenia mu pohľadávky) do zaplatenia.

Prílohou žaloby boli: „Zmluva o splátkovom úvere (spotrebiteľský úver)“ zo XX.XX.XXXX; „Štandardné Európske informácie o spotrebiteľskom úvere“ zo XX.XX.XXXX; VOP pôvodného veriteľa v znení účinnom od 01.01.2015; Produktové obchodné podmienky pre hypotekárne a splátkové úvery pôvodného veriteľa v znení účinnom od 01.01.2015; sadzobník poplatkov pôvodného veriteľa v znení účinnom od 15.01.2016; výzva pôvodného veriteľa z 30.10.2019 adresovaná žalovanej pred zosplattnením; oznámenie pôvodného veriteľa (postupcu) z 02.12.2019 adresované žalovanej o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru; výpisy z úverového účtu žalovanej; výzva pôvodného veriteľa na plnenie dlhu zo 16.12.2019 adresovaná žalovanej s upozornením na možnosť postúpenia pohľadávky tretej osobe; Zmluva o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/CE D. XX.XX.XXXX s prílohou č.1 o vyšpecifikovaní postúpenej pohľadávky; oznámenie pôvodného veriteľa z 31.03.2020 o postúpení pohľadávky adresované žalovanej a pokus žalobcu o zmier adresovaný žalovanej z 23.09.2020 (podané na poštovú prepravu 24.09.2020).

4. Upomínací súd (Okresný súd Banská Bystrica) rozhodol v upomínacom konaní platobným rozkazom sp. zn. 41 Up 140/2020 z 05.11.2020, ktorým žalobnému návrhu žalobcu v celom rozsahu vyhovel, avšak z dôvodu včas žalovanou podaného odporu proti platobnému rozkazu, v súlade s § 11 ods. 1 zákona č. 307/2016 Z.z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov, došlo zo zákona k zrušeniu platobného rozkazu a upomínací súd 18.02.2021 postúpil vec na ďalšie konanie a rozhodnutie Okresnému súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“), ako súdu vecne a miestne príslušnému na konanie.

5. Žalovaná vo svojom odpore proti platobnému rozkazu prostredníctvom svojho právneho zástupcu podotkla, že voči nej žalobcom uplatnený nárok, v celom rozsahu neuznáva, pretože podľa nej, v danom prípade nedošlo k účinnému zosplattneniu úveru, keďže toto zosplattnenie bolo učené s odkazom na bod 8.1. písm. a) VOP, ktoré VOP, žalovaná nepodpísala a teda toto dojednanie podľa § 53 ods. 4 písm. a) Občianskeho zákonníka, je neprijateľné, pretože sa jedná o ustanovenie, ktoré žalovaná ako spotrebiteľka mala plniť a s ktorým sa nemala možnosť oboznámiť pred uzavretím úverovej zmluvy a toto ustanovenie sa nestalo súčasťou úverovej zmluvy. Navyše uvedené zosplattnenie úveru je podľa žalovanej neúčinným aj z dôvodu, že v oznámení pôvodného veriteľa z 02.12.2019 o zosplattnení úveru, nie je uvedené, pre nesplnenie ktorej splátky k zosplattneniu došlo. Keďže podľa žalovanej sporom dotknutý úver nebol riadne zosplattnený, tak nemohlo dôjsť pred týmto úkonom zosplattnenia, ani k jeho účinnému postúpeniu z pôvodného veriteľa na žalobcu, z ktorého dôvodu, podľa žalovanej, na strane žalobcu absentuje aktívna vecná legitímácia na podanie žaloby. Z uvedených dôvodov žalovaná navrhla žalobu ako celok zamietnuť a priznať jej nárok na náhradu trov konania.

6. Žalobca sa k odporu žalovanej vyjadril (replika) prostredníctvom svojho právneho zástupcu, pričom nad rámec námietok žalovanej v odpore, sa vyjadril aj ohľadom toho, že podľa jeho názoru si jeho právny predchodca (pôvodný veriteľ) pred postúpením pohľadávky žalobcovi, riadne splnil povinnosť podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o bankách“) s tým, že keďže žalovaná bola v omeškani so splattnením svojho dlhu nepretržite viac ako 90 kalendárnych dní, bola žalovaná pôvodným veriteľom opakovane vyzvaná na úhradu omeškaných splátoek a to jednako výzvou z 30.10.2019, ako aj výzvou označenou ako cit. „oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti“ z 02.12.2019. Žalobca zdôraznil, že v konaní už predložil aj oznámenie postupcu (pôvodného veriteľa) o postúpení pohľadávky žalobcovi, ktoré bolo adresované žalovanej, ktorá skutočnosť podľa neho bez ďalšieho zakladá jeho aktívnu legitímáciu ako postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky, bez toho, aby okresný súd skúmal platnosť postúpenia pohľadávky ako prejudiciálnu otázku. Splnenie/nesplnenie povinnosti podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách právnym predchodcom žalobcu pred postúpením pohľadávky žalobcovi, žalobca argumentačne odôvodnil aj tzv. cit.: „súhlasom žalovanej“ daným v zmysle § 89 ods. 1 zákona o bankách, podľa relevantnej časti ktorého cit.: „... Banka alebo pobočka zahraničnej banky si so svojim klientom môžu zmluvne upraviť práva a povinnosti z obchodov odchylné od zákona alebo osobitného predpisu, ak to zákon ani osobitný predpis výslovne nezakazuje alebo ak z povahy ich ustanovení nevyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť. ...“ Podľa žalobcu v zmysle citovaného ustanovenia o bankách došlo aj v danom prípade k individuálnemu dojednaniu súhlasu medzi žalovanou na jednej strane a právnym predchodcom

žalobcu (Slovenskou sporiteľňou a. s.) na strane druhej o možnosti postúpenia pohľadávky banky voči žalovanej na tretiu osobu bez potreby realizovania predchádzajúceho súhlasu žalovanej alebo bez potreby realizácie predchádzajúcej výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. Podľa žalobcu sa toto konkrétne dojednanie nachádzalo v bode 12.4. VOP. Okrem toho sa žalobca vyjadril aj k otázke premlčania žalobou uplatneného nároku s tým, že v posudzovanom prípade bolo platobnou históriou preukázané, že žalovaná bola v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru (02.12.2019) v omeškaní s plnením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace (od 16.09.2019) a teda ak žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru 02.12.2019, toto svoje právo uplatnil v súlade s cit. § 565 Občianskeho zákonníka pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 16.11.2019 a zároveň toto svoje právo uplatnil v súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka po omeškaní spotrebiteľa s platením splátok po dobu dlhšiu ako 3 mesiace. V posudzovanom prípade teda došlo v súlade s cit. § 565 Občianskeho zákonníka a cit. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru pre nesplnenie splátky splatnej dňa 16.11.2019, pričom premlčacia doba pre všetky splátky splatné po 16.11.2019 tak v súlade s cit. § 103 Občianskeho zákonníka začala plynúť od zročnosti splátky, pre nesplnenie ktorej došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru a teda by uplynula najskôr 16.11.2022, takže keď žaloba bola na súde podaná 23.10.2020, táto bola podaná pred uplynutím premlčacej doby. Konkrétne vo vzťahu k odporu žalovanej žalobca poznamenal, že žalovaná neuviedla žiadne skutočnosti a ani nepredložila dôkazy, ktoré by spochybňovali nárok žalobcu na zaplatenie dlžnej sumy. Podľa žalobcu, v zmysle čl. III. bodu 1. úverovej zmluvy, žalovaná svojím vlastnoručným podpisom potvrdila, že sa pred uzatvorením úverovej zmluvy oboznámila s VOP a so Sadzobníkom, že s nimi súhlasí a zaväzuje sa ich dodržiavať. V súvislosti s postupom pôvodného veriteľa pred postúpením žalobcovi uplatnenej pohľadávky, žalobca uviedol, že postupca v posudzovanom prípade využil svoje právo zosplatiť pohľadávku a to podaním z 02.12.2019, ktorým upozornil žalovanú, že si toto právo uplatňuje, súčasne žalovanú pred týmto podaním vyzval v lehote 15 dní k dobrovoľnej úhrade pohľadávky, t.j. k zosplateniu úveru prišlo márnym uplynutím lehoty na zaplatenie v zmysle cit. § 53 ods. 9 OZ a teda postupca toto svoje právo využil v súlade s cit. § 53 ods. 9 OZ pre nesplnenie splátky, ktorá využitiu tohto práva predchádzala po dobu 3 mesiacov. Na základe uvedeného má žalobca za to, že v konaní bolo preukázané účinné zosplatenie úveru zo strany postupcu, v dôsledku ktorého sa všetky splátky úveru splatné do budúca stali splatnými. K vyjadreniu (replika) žalobcu boli doložené ako listinné dôkazy poštové podacie hárky o podaní písomností právnym predchodcom žalobcu adresovaných žalovanej, na poštovú prepravu v dňoch 04.11.2019, 18.12.2019 a 01.04.2020.

7. K vyjadreniu žalobcu (replika), žalovaná, na urgenciu okresného súdu, vo svojom stanovisku (duplika) prostredníctvom svojho právneho zástupcu iba uviedla, že navrhuje, aby sa žalobca vyjadril a preukázal, či a akým spôsobom zisťoval jeho právny predchodca jej schopnosť splácať poskytnutý úver.

8. Žalobca vo svojom vyjadrení doručenom okresnému súdu 05.04.2022 v interakcii na procesný návrh žalovanej uviedol, že v rámci kontraktčného procesu pred uzavretím úverovej zmluvy, zo strany jeho právneho predchodcu nedošlo k porušeniu žiadnej povinnosti pri posúdení bonity žalovanej, pri ktorej boli do úvahy vzaté všetky dostupné informácie, vrátane údajov zo spoločného bankového/úverového registra, podľa ktorého príjem žalovanej, overený na základe interných informácií banky, bol v sume XXX,- Eur a keďže jej výdavky boli v sume XXX,- Eur, tak z disponibilného zostatku 50,- Eur bola žalovaná schopnou splácať jej poskytnutý úver, keďže splátka poskytnutého úveru bola nižšia ako disponibilný zostatok, čo je primárnou podmienkou návratnosti z disponibilných príjmov klienta bola splnená. V nadväznosti na uvedené, žalobca poukázal na rozhodnutie o obdobnej otázke a to na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8 Co/233/2019 z 11.03.2020, podľa ktorého cit. „... k tvrdeniu žalobkyne, že žalovaný mal hrubo porušiť povinnosť konať s odbornou starostlivosťou, z dôvodu, že žalobkyňa mala v čase podpisu zmluvy čistý príjem pod sumu životného minima, odvolací súd poznamenáva, že poskytnutie úveru žalobkyni ani za týchto jej majetkových pomerov nezakladá hrubé porušenie povinnosti žalovaného konať s odbornou starostlivosťou, pretože to bola v prvom rade samotná žalobkyňa, ktorá mala uvážiť, či je v jej možnostiach z jej príjmu úver splácať po 30 eur mesačne...“. Podľa žalobcu teda ním predloženým potvrdením o tom, že jeho právny predchodca pri zisťovaní bonity žalovanej nahliadol do bankového registra, došlo k preukázaniu riadneho postupu podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy. Žalobca k svojmu podaniu pripojil potvrdenie o nahliadnutí ohľadne bonity žalovanej, do bankového registra dňa 17.05.2016, podľa ktorého boli u žalovanej evidované 2 kontrakty, jeden bol zamietnutý a jeden živý so zostatkom 1 130,- Eur, s celkovou sumou splátok 39,- Eur.

9. Na pojednávaní 28.06.2022 právny zástupca žalovanej po nahliadnutí do vyjadrenia žalobcu, ktorým žalobca preukazoval skúmanie bonity žalovanej uviedol, že má za to, že ide iba o súkromný register pôvodného veriteľa, t.j. Slovenskej sporiteľne a.s. a nie o centrálny bankový register s tým, že keďže sa v uvedenom prehľade nachádzajú aj iné úvery, má za to, že ide o dodatočne vyhotovený dokument predchodcom žalobcu a v skutočnosti bonita žalovanej skúmaná nebola a teda ani úver nemohol byť zosplatený a následne postúpený žalobcovi.

10. Právny zástupca žalobcu na pojednávaní 28.06.2022 uviedol, že žalobcom predložený listinný dôkaz nasvedčuje, že pôvodný veriteľ vo svojej internej evidencii skúmal bonitu žalovanej s tým, že protistranou neboli rozporované údaje ohľadne jej príjmov a výdavkov, čo svedčí o tom, že predchodca žalobcu bonitu žalovanej skúmal.

11. Rozsudkom č.k. 8Csp/16/2021 - 141 zo dňa 28.06.2022 Okresný súd Bardejov rozhodol, cit.:
„I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 1 188,32 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1 188,32 Eur od 25.03.2020 do zaplatenia, a to všetko do 60 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamieťa.

III. Žalovanej priznáva voči žalobcovi 22,72 % nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania.“

12. Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 13CoCsp/39/2022 - 196 zo dňa 1.3.2023 zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení svojho rozsudku okrem iného uviedol, že „nároky, ktoré na dodávateľa kladie úijné právo a s poukazom na ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta žalobcom. Pokiaľ si žalobca uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t.j. § 52 a nasl. OZ, ZoSÚ a ďalšie. Bolo na žalobcovi, aby tento preukázal, že bonitu žalovaného náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ.“ Ďalej uviedol, že „v odôvodnení napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie chýba vyhodnotenie preverovania bonity žalovanej ako spotrebiteľa zo strany poskytovateľa úveru, keďže samotný poukaz na predložený listinný dôkaz o dopyte do bankového registra nie je spôsobilé nahraďiť posúdenie konania veriteľa s odbornou starostlivosťou v zmysle § 7 ods. 1 ZoSÚ. Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V odôvodnení rozhodnutia sa súd prvej inštancie nijako nevysporiadal so skutočnosťou, podľa ktorej je žalovaná poberateľom dávky v hmotnej núdzi, ako aj so skutočnosťou, že už právnenmu predchodcovi bolo známe, že žalovaná má príjem vo výške XXX Eur, výdavky na domácnosť sú vo výške XXX Eur. Rovnako sa nijako nevysporiadal ani s tým, či pri splátkach vo výške 48,80 Eur je ukazovateľ schopnosti splácať úver, teda disponibilný zostatok vo výške 50 Eur dostatočne vysoký na to, aby bolo možné žalovanú považovať za bonitného klienta. Nie je jasné ani to, či pri posudzovaní bonity žalovanej zobral do úvahy napr. vyživovací povinnosť žalovanej voči Š. členom jej domácnosti (č.l. 133).“ Poukázal na to, že „v rozsudku absentuje záver súdu prvej inštancie, či žiadateľ o úver je bonitný v tom smere, aby mohol splácať úver v mesačných splátkach po 48,80 Eur pokiaľ je jeho disponibilný zostatok pri nákladoch na domácnosť vo výške 50,- Eur.“

13. Po vrátení veci odvolacím súdom súd reflektoval názory v ňom vyjadrené, pričom poskytol stranám sporu priestor na vyjadrenie sa k tomuto rozhodnutiu.

14. Žalobca vo vyjadrení zo dňa 6.6.2023 uviedol, že výpočet disponibilného zostatku ktorý bol súdu predložený vo vyjadrení zo dňa 04.04.2022 nie je správny, nakoľko v záznamoch postupcu boli nesprávne zaevidované údaje. Odborná starostlivosť pri posudzovaní schopnosti žalovaného splácať úver (t.j. pri posudzovaní bonity žalovaného) bola zachovaná. V rámci kontraktáčného procesu nedošlo k porušeniu žiadnej povinnosti veriteľa. Pri posúdení bonity žalovaného právny predchodca žalobcu overil návratnosť na základe nasledovných údajov: Informácie o rodinných pomeroch: - rodinný stav: T. - počet členov domácnosti: X, Informácie o príjmoch: - príjem žalovaného XXX,- Eur, bol overený na základe obrátov na účte žalovaného. Záznam z bežného účtu žalovaného mu postupca neposkytol, nakoľko bežný účet nebol predmetom postúpenia pohľadávky, - výšku príjmu XXX,- Eur potvrdzuje aj žiadosť žalovaného o úver. Informácie o výdavkoch: - bývanie: u rodičov, - životné náklady: XXX,- € (určené s ohľadom na životné minimum, pričom výpočet životných nákladov je odporúčaným postupom overenia výšky životných nákladov aj v zmysle aktuálne platnej úpravy), - splátky iných úverov: 39,- Eur,

overené dopytom do úverového registra, ktorý bol prílohou podania zo dňa 04.04.2022. Splátka tohto úveru ale do výpočtu nevstupuje, nakoľko čerpaným úverom bol tento starší úver vyplatený a splátková povinnosť zanikla. Ukazovateľ schopnosti splácať (disponibilný zostatok 161 Eur) $450 - 289,- \text{ Eur} = 161$. Splátka poskytnutého úveru vo výške 48,80 Eur je nižšia ako disponibilný zostatok - podmienka primárnej návratnosti z disponibilných príjmov klienta bola splnená.

15. Z hľadiska skutkového súd zistil, že Slovenská sporiteľňa a.s. (ďalej tiež aj len „banka“ alebo „pôvodný veriteľ“) uzavrela so žalovanou XX.XX.XXXX úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX označenú ako „Zmluva o splátkovom úvere (spotrebiteľský úver)“, na základe ktorej jej banka poskytla spotrebný úver na čokoľvek v sume 2 200,- Eur, ktorý úver sa žalovaná zaviazala splácať v 96 mesačných splátkach v sume po 48,80 Eur tak, že prvá splátka bola splatnou 16.07.2016 a každá ďalšia vždy k 16. dňu v kalendárnom mesiaci, s konečnou splatnosťou k 16.06.2024, pri fixnej úrokovej sadzbe 19,90% p.a. v ktorej cit. „... je zohľadnená zľava z Úrokovej sadzby vo výške a za podmienok uvedených vo Zverejnení“. Ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) úveru bola 23,53 %, pri priemernej RPMN 15,19 %, pričom celková čiastka spojená s úverom bola 4 679,48 Eur. V úverovej zmluve bolo dojednané aj poistenie k úveru za mesačné poistné v sume 1,65 Eur mesačne. Úver bol použitý aj na splatenie jedného záväzku žalovanej z nesplateného úveru č. XXXXXXXXXXXX, ktorý jej poskytol taktiež pôvodný veriteľ a to s jeho zostatkom v sume 1 114,69 Eur. Listom z 30.10.2019 označeným ako „Výzva“ (na poštovú prepravu podaný 04.11.2019) pôvodný veriteľ oznámil žalovanej, že je v omeškaní so splácaním úveru s aktuálnym zostatkom ku dňu výzvy v sume 1 038,76 Eur s upozornením, že ak žalovaná svoj dlh do 15 dní nezaplatí, pôvodný veriteľ bude oprávnený úver zosplatiť, t.j. vyhlásiť jeho mimoriadnu splatnosť a žalovaná stratí výhodu splátok, ktorú možnosť napokon pôvodný veriteľ aj uplatnil a úver zosplatiť k 01.12.2019, ktorú skutočnosť oznámil žalovanej listom z 02.12.2019 označeným ako „Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti“ (na poštovú prepravu podaný 18.12.2019). Listom zo 16.12.2019 pôvodný veriteľ oznámil žalovanej, že je v omeškaní s úhradou svojho zosplateného úveru v sume 2 903,20 Eur s tým, že ak tento dlh neuhradí, pôvodný veriteľ (banka) bude oprávnený zosplatiť úver postúpiť tretej osobe. Zmluvou o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/CE D. XX.XX.XXXX pôvodný veriteľ (Slovenská sporiteľňa a.s.), svoju pohľadávku, ktorú mal z úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX D. XX.XX.XXXX voči žalovanej postúpil žalobcovi, pričom postúpenie pohľadávky banka (postupca) podľa § 526 Občianskeho zákonníka oznámila žalovanej listom z 31.03.2020 (na poštovú prepravu podaný 01.04.2020). Listom označeným ako „Pokus o zmier“ z 23.09.2020 právny zástupca žalobcu pred podaním žaloby vyzval žalovanú, aby svoj finančný záväzok z úverovej zmluvy zo XX.XX.XXXX dobrovoľne plnila žalobcovi najneskôr do 03.10.2020 s upozornením, že v opačnom prípade sa žalobca bude domáhať svojich nárokov súdnou cestou (na poštovú prepravu podaný 24.09.2020). Podľa výpisu z úverového účtu žalovanej, žalovaná čerpała úver XX.XX.XXXX a to v sume 2 200,- Eur, pričom na jeho splatenie zaplatila splátkami v rôznych sumách, celkovo sumu 1 011,68 Eur.

16. Následne upriamil pozornosť okresný súd na vyporiadanie sa so zisťovaním bonity žalovaného právny predchodcom žalobcu.

17. Riadiac sa právnym názorom odvolacieho súdu tunajší súd vec posúdil nasledovne.

18. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej ako “zákon o spotrebiteľských úveroch”) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa;1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.18b) Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu,1a) niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu1b) a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov1c) týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

19. Podľa § 1 ods. 8 zákona o spotrebiteľských úveroch ustanoveniami tohto zákona nie sú dotknuté ustanovenia Občianskeho zákonníka ani osobitných predpisov (napr. zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa).

20. Podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

21. Podľa § 7 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

22. Podľa § 7 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banka sú povinní s vynaložením odbornej starostlivosti na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver získavať a účelne využívať údaje o spotrebiteľských úveroch a úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu tak, aby boli splnené podmienky podľa odsekov 15 a 16.

23. Podľa § 7 ods. 15 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

24. Podľa § 7 ods. 16 zákona o spotrebiteľských úveroch vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5, b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a) , banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, 17a) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veritelia podľa § 20 ods. 1 písm. a) , ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a , banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

25. Podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 , b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l) , s) , z) a aa) , c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa, e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa 1) a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu, 18b) f) veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia, g) ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov. 18aa)

26. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia

na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

27. Podľa § 17 ods. 1 a 2 zákona o spotrebiteľských úveroch práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu(18b) na veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu,18b) a b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Ustanovenie odseku 1 neplatí, ak sa postupuje podľa predpisov upravujúcich riešenie krízových situácií na finančnom trhu,21a) upravujúcich konkurzné konanie,22) alebo ide o prechod pohľadávky z banky, pobočky zahraničnej banky alebo finančnej inštitúcie podľa osobitného predpisu,6) na banku, pobočku zahraničnej banky alebo finančnú inštitúciu podľa osobitného predpisu,6) s predchádzajúcim súhlasom Národnej banky Slovenska.

28. Podľa § 52 ods. 1, 3, 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej ako „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

29. Podľa § 53 ods. 9 OZ ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

30. Podľa § 524 ods. 1 a 2 OZ veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

31. Podľa § 565 OZ ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

32. Bonita vyjadruje hodnotu a dôveryhodnosť ekonomického subjektu (napr. firmy, jednotlivca, ale i obce alebo štátu) na finančnom trhu. Súvisí s hospodárením daného subjektu a vyjadruje tak jeho solventnosť, kredibilitu, schopnosť zhodnotiť vkladany kapitál resp. naplniť svoje záväzky. V širšom pohľade súvisí i s dobrou povestou. Napriek tomu, že často býva stotožňovaná s ratingom, ktorý predstavuje schopnosť splácať svoje dlhy, má bonita širší rozsah a rating je len jednou z jej zložiek.

33. Bonita subjektu je najčastejšie posudzovaná bankami pred poskytnutím úveru, alebo inými subjektmi pred majetkovým vstupom do firmy, investovaním, alebo nadviazaním obchodného partnerstva. Všeobecne má hodnotenie bonity významný vplyv vo veriteľsko-dlžníckych vzťahoch. Ak banka vyhodnotí klienta ako úveruschopného, vyjadruje tak svoju dôveru v jeho schopnosť plniť svoje záväzky. Čím je bonita firmy lepšia, tým vyzerá pre prípadných veriteľov menej rizikovo, a tým lacnejšie zdroje financovania môže byť schopná získať.

34. Hodnotenie bonity určitého bankového klienta je výsledkom úverovej analýzy, ktorá je súčasťou úverového procesu. Po fáze žiadosti o úver nasleduje fáza skúšky úverovej spôsobilosti žiadateľa (analýza úverovej schopnosti), v rámci ktorej sa analyzujú tri hlavné oblasti: právne pomery žiadateľa, osobná dôveryhodnosť žiadateľa a jeho hospodárska a finančná situácia.

35. U individuálnych žiadateľov banka posudzuje osobné údaje ako vek, pohlavie, vzdelanie, profesiu, rodinný stav a tiež trvalé príjmy a pravidelné výdaje žiadateľa, či celej domácnosti. Banka skúma tiež žiadateľovu úverovú históriu a platobnú morálku. Jedným zo zdrojov (nie jediným) týchto informácií je Spoločný register bankových informácií (SRBI), ktorý zhromažďuje informácie o úveroch a dlžníkoch

z podnikateľskej sféry od všetkých slovenských bánk a pobočiek zahraničných bánk pôsobiacich na Slovensku.

36. Je nevyhnutné dať do pozornosti, že vo veci C-303/20 Súdny dvor (šiesta komora) rozhodol takto:

37. Článok 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že preskúmanie účinnej, primeranej a odrádzajúcej povahy sankcií ustanovených v tomto článku za porušenie najmä povinnosti posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa uloženej v článku 8 tejto smernice sa musí vykonať tak, že sa v súlade s článkom 288 tretím odsekom ZFEÚ zohľadní nielen ustanovenie vnútroštátneho práva, ktoré bolo prijaté osobitne na účely prebratia uvedenej smernice, ale takisto všetky iné ustanovenia tohto práva, pričom sa musia vykladať v čo najväčšej možnej miere s ohľadom na znenie a ciele tejto smernice tak, aby uvedené sankcie splnili požiadavky stanovené v článku 23 tejto smernice.

38. Vo veci C-679/18 Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

39. Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvolať dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe.

40. V zmysle bodu 26. preambuly smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií (1), veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

41. Vzhľadom na vyššie uvedené nároky, ktoré na dodávateľa kladie úijné právo a s poukazom na ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta žalobcom. Pokiaľ si žalobca uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t.j. § 52 a nasl. OZ, ZoSÚ a ďalšie. Bolo na žalobcovi, aby tento preukázal, že bonitu žalovaného náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ .

42. Žalobca tvrdil a v konaní preukazoval, že bonitu klienta zisťoval na základe údajov zo Spoločného registra bankových informácií (SRBI).

43. Len samotné zhromaždenie informácií o klientovi, a navyše neúplné, nemožno samo o sebe považovať za náležité splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Bez toho, aby žalobca

skúmal aj iné aspekty, nemohol si utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovaného, potrebnej pre posúdenie schopnosti žalovanej splácať dlh zo zmluvy.

44. Veriteľ v zmysle ustanovení § 7 a § 11 ZoSÚ je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky. Pri posúdení úverovej schopnosti kládol dôraz na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške.

45. Vychádzajúc z § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta veriteľom. Pokiaľ si veriteľ uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t. j. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, zákon o spotrebiteľských úveroch a ďalšie. Bolo na veriteľovi, aby tento preukázal, že bonitu žalovaného náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch. Odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa dlžníka. Nepochybne kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie, akými sú napr. štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime podľa zák. č. 110/2006 Z. z. a o priemerných výdajoch obyvateľstva a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (Najvyšší súd ČR pod sp. zn. 33Cdo/2178/2018).

46. Veriteľ v zmysle § 7 a 11 zákona o spotrebiteľských úveroch je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná na splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde pritom o získanie 100 % istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ napr. dostane výpoveď z pracovného pomeru alebo dlhodobu ochorenie. Cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácie dodaných spotrebiteľom a samozrejme ním aj preukázaných, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje (rozhodnutie KS v Prešove pod sp. zn. 22Co/107/2018).

47. Čo sa týka predloženia listín preukazujúcich splnenie povinnosti právneho predchodcu žalobcu podľa § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch s poukazom na § 11 zákona o spotrebiteľských úveroch, právny zástupca žalobcu v podaní zo dňa 6.6.2023 uviedol, že v prílohe žaloby predložil dokumenty právneho predchodcu, z ktorých vyplýva, že príjem žalovanej vo výške XXX Eur bol overený na základe

obratov na účte, ktoré však poskytnúť nemôže, lebo nebol predmetom postúpenia pohľadávky. Ďalej predložil interný výpočet právneho predchodcu o primárnej návratnosti úveru. Žiaden iný doklad okrem svojho interného dokumentu a žiadosti o úver nepredložil. K výdavkom žalovanej sa nevyjadril, či žalovaná má náklady na bývanie, telefón, akým spôsobom sa podieľa na výdavkoch v domácnosti. Nevyjadril sa ani ku skutočnosti spomenutej v uznesení odvolacieho súdu, že žalovaná má vyživovaciu povinnosť voči Š. členom jej domácnosti a teda či ako žiadateľka je dostatočne bonitnou, pokiaľ disponibilný zostatok pri nákladoch na domácnosť je vo výške 50 Eur.

48. Súd je toho názoru, že zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa XX.X.XXXX, ktorú žalobca považuje za základ, od ktorého odvodzuje svoj nárok, je zmluvou spotrebiteľskou. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmlúvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

49. V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral právny predchodca žalobcu ako dodávateľ a žalovaná ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah úverových podmienok bol daný predchodcom žalobcu bez možnosti žalovaného prívodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.

50. Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmlúvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmlúvách, ďalej len „smernica“).

51. Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmlúvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

52. Zmluva o spotrebiteľskom úvere bola uzatvorená za neštandardných okolností. Žalovaná uvedený úver zobrala na vykrytie pôvodného úveru v splátkach 39 Eur.

53. Nový úver za vysokú cenu je síce vnímaný zo strany spotrebiteľa ako záchranný produkt, no v skutočnosti, ak je spotrebiteľ vo finančnej tiesni a berie úver, aj keď nemá na jeho splatenie a spolieha sa na prax veriteľa, že po čiastočnom zaplatení sa bude „vec riešiť novým úverom“, tak takýto postup veriteľa je bez odbornej starostlivosti a ide obojstranne o nezodpovedný postup. Kým však na strane spotrebiteľa ide o tieseň vytvorenú tlakom z viacerých úverov, tak zo strany dodávateľa ide o postup bez odbornej starostlivosti, ktorý civilistika zohľadňuje pri vyhodnocovaní vadnosti právneho úkonu. Veriteľ musí počítať s vyvodením dôsledkov zo strany súdu súvisiacich s podcenením bonity dlžníka. Je neakceptovateľné, aby sa spotrebiteľom poskytovali úvery do takej miery, že na dlhé až viacročné obdobia sa spotrebiteľia nezodpovednou úverovou praxou veriteľov zauverujú až do nezvládnuteľných rozmerov. Opatrenia súdu sú v takýchto prípadoch plne kompatibilné s cieľmi smernice o spotrebiteľských úveroch (bod 26 preambuly).

54. Právny predchodca žalobcu podľa názoru súdu žiadnym spôsobom nepreukázal, že by ho skutočne zaujímala bonita žalovanej, keď ho zaujímali len príjmy (aj to nepreukázané, keďže sám odkázal, že

výpis o tejto skutočnosti nepredkladá), ktoré pri vzatí do úvahy výšky úverovej splátky, boli násobne pod úrovňou životného minima, bez ako už bolo uvedené vyššie a či za takého stavu je zvládnuteľné plniť záväzky z úverového vzťahu. Pokiaľ ide o určitú mieru ľahkomyselnosti žalovanej, súd prvej inštancie považuje aj ľahkomyselnosť dlžníka za kvalifikačné kritérium, ktoré je spôsobilé privodiť nadvládu veriteľa nad dlžníkom. Pokiaľ žalobca využil takúto ľahkomyselnosť, musí niesť dôsledky, a to aj pri overovaní si bonity žalovanej, životných nákladov a celkovej schopnosti splácať úver (viď podporné odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/3/2011).

55. Je zrejmé, že posúdenie bonity žalovanej nespĺňalo ani minimálne štandardy. Tu treba pripomenúť odbornú starostlivosť dodávateľa, pričom nemožno vychádzať len z tvrdení, či čestného prehlásenia spotrebiteľa, ak tieto nie sú podopreté konkrétnymi podkladmi a nestačí mať preukázaný len príjem spotrebiteľa, lebo zákon jasne hovorí o preverení údajov nielen o príjme, ale aj o výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, čo tu žalobca nepreukázal, že náležite preveril. Ak sa veriteľ uspokojí len s tvrdením žalovanej, je to nepostačujúce, keďže nejde o náležité preverenie bonity. Žalobca teda ničím nepreukázal preverenie výdavkov žalovanej, hoci to zákon jasne vyžadoval. Vzhľadom na uvedené má za to, že došlo k hrubému porušeniu povinnosti veriteľa zistiť konkrétnu výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa. Odborná starostlivosť navyše predpokladá, aby údaje, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, veriteľ overil, resp. dlžník objektívne podložil (podporné viď napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.19Co/130/2019).

56. Pre porovnanie podľa rakúskej právnej úpravy je neplatný právny úkon, ak niekto využije ľahkomyselnosť, stav núdze, slabomyselnosť, neskúsenosť alebo rozrušenie mysle iného takým spôsobom, že sebe alebo tretej osobe za poskytnutie plnenia nechá sľúbiť alebo poskytnúť protiplnenie, ktorého majetková hodnota je vo vzťahu k plneniu v nápadnom nepomere (§ 879 ABGB ods. 2 č.4).

57. Podľa § 39a Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy neplatný je právny úkon urobený fyzickou osobou nepodnikateľom, pri ktorom niekto zneužije tieseň, neskúsenosť, rozumovú vyspelosť, rozrušenie, dôverčivosť, ľahkomyselnosť, finančnú závislosť alebo neschopnosť plniť záväzky druhej strany a dáť sebe alebo inému sľúbiť alebo poskytnúť plnenie, ktorého majetková hodnota je vzhľadom na vzájomné plnenie v hrubom nepomere.

58. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážnosti za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel. Civilnoprávna úžera spôsobuje neplatnosť právneho úkonu v celom rozsahu pre rozpor s dobrými mravmi, pretože sa poskytuje úver pri nadvláde veriteľa za úžernú cenu úveru (NS ČR 21Cdo/1484/04).

59. V danom prípade súd nemohol prehliadnúť skutočnosť, že právny predchodca žalobcu postupoval nedbanlivo, ak dostatočne neoveril životné náklady (výdavky žalovanej, na ktorú sú naviazané ďalšie š. vyživované osoby) a celkovú bonitu spotrebiteľa úverovej zmluvy. Nehovoriac o skutočnosti, že žalobca s povinnosťou postupovať s odbornou starostlivosťou si musel byť vedomý tohto nedostatku.

60. Povinnosť súdu z úradnej moci preskúmať či veriteľ posúdil bonitu spotrebiteľa vyplýva z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ C-679/2018 zo záverov ktorého vyplýva, že články 8 a 23 Smernice európskeho parlamentu a rady 2008/48/Es sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex officio existenciu porušenia povinností stanovenej v článku tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa vyvodit' dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne.

61. Ustanovenie § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch sa má vykladať tak, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov, ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy, pričom nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti

(rozhodnutie Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 3Co/53/2019, 22Co/107/2018, 7Co/126/2016 a 12Co/107/2019).

62. Postupníkovi spoločnosti EOK KSI Slovensko s.r.o. bolo v súlade s § 20 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch, Národnou bankou Slovenska udelené povolenie na poskytovanie spotrebiteľských úverov bez obmedzenia rozhodnutím zo dňa 05.08.2016, čím je nepochybne splnená podmienka prechodu, resp. prevodu práv zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 17 ods. 1 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch.

63. Pre platnosť postúpenia sa však vyžaduje preukázanie splnenia ďalšej podmienky v zmysle § 17 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch, teda, že predmetom postúpenia bola pohľadávka zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere po termíne konečnej splatnosti, resp. že sa pohľadávka stala splatnou pred uvedeným termínom.

64. Keďže právny predchodca žalobcu pre porušenie povinností v § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch nebol oprávnený predmetný úver predčasne zosplatiť v zmysle § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, potom žalobca nemohol platne nadobudnúť pohľadávku, ktorá je predmetom konania a bez platného postúpenia záväzku, nie je na strane žalobcu ani dostatok aktívnej vecnej legitímácie uplatňovať pohľadávku.

65. Je absurdné pri zistených skutkových okolnostiach predpokladať, že veriteľ s odbornou starostlivosťou posudzoval príjmové a výdavkové pomery žalovanej, jej bonitu, zvyrazniac, že príjem žalovanej mal byť vo výške XXX Eur, splátka 48,80 Eur s tým, že podľa žalobcu mala žalovaná s ďalšími členmi domácnosti vyžiť po odpočítaní XXX Eur zo sumy 50 Eur navyše pri vyživovacej povinnosti k ďalším X osobám, pričom je zrejmé, že právny predchodca vôbec neskúmal výdavky žalovanej, ktorá musí mať náklady spojené s užívaním nehnuteľnosti (a tie môžu byť u rôznych osôb, bytov, v rôznych teritóriách Slovenska rôzne, resp. sa podieľať na výdavkoch spojených s užívaním nehnuteľnosti, ak býva u rodičov), prípadne ubytovaním v nej a taktiež musí z niečoho žiť, teda mať výdavky na stravovanie, záľuby (právny zástupca žalobcu ešte v roku 2022, viď rozsudok Okresného súdu Bardejov sp. zn. 6Csp/54/2021 zo dňa 4.4.2021 uviedol, že dnešné hobby sa začína priemerne na 200-300 eurách), využívanie elektronických služieb (ktoré je v dnešnej dobe nevyhnutnosťou), ošatenie, atď., prípadne rodinné pomery, vyživovacie povinnosti, čo právny predchodca žalobcu vôbec neskúmal. Podľa názoru súdu vnímanie právneho predchodcu pri posudzovaní bonity žalovanej bolo bez náležitej odbornej starostlivosti, nehovoriac o tom, že taká významná finančná inštitúcia pri zistení skutočnosti, že žalovaná má vyživovaciu povinnosť voči ďalším členom domácnosti a zostatok jej príjmu (tzv. disponibilný príjem) len minimálne vzhľadom na stúpajúce náklady prevyšuje životné minimum a zároveň nezisťuje individuálne pomery žiadateľa za súčasnej situácie, kedy musí a musel mať vedomosť o negatívnom vývoji najmä koeficientu rastu životných nákladov nízkopríjmových domácností nielen v čase uzatvárania zmluvy (viď Správa Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny a oznámenie o výške životného minima zo dňa 20.5.2016 zverejnené na internete: <https://www.employment.gov.sk/sk/informacie-media/aktuality/zivotne-minimum-zostava-nezmenene.html>), a teda musí si byť vedomá následkov a vysokého rizika spojeného s nesplácaním úveru, čoho následkom je aj nemožnosť postúpenia pohľadávky podľa § 17 zákona o spotrebiteľských úveroch. Podľa názoru súdu posudzovanie bonity žalovaného právnym predchodcom žalobcu bolo nielen bez odbornej starostlivosti, ale absolútne bez žiadnej starostlivosti a ak tak odtrhutej od reality, pokiaľ má za to, že je možné vyžiť pri X vyživovaných osobách (hoci aj deklarovaných X odkazujúc na to, že uvedené nepodložené mal uviesť spotrebiteľ) z 289 Eur nákladoch z 1,66 eur na X osoby na deň (50 eur/30 dní).

66. Na základe uvedených skutočností, preto súd žalobu zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu na uplatnenie si predmetnej pohľadávky z dôvodu nepreukázania platného postúpenia pohľadávky zmysle § 17 zákona o spotrebiteľských úveroch. Aj vzhľadom na skutočnosť, že nárok žalobcu súd zamietol pre nedostatok vecnej legitímácie, ďalšie dôvody, pre ktoré by bola žaloba nedôvodná (neplatnosť právneho úkonu podľa § 39a OZ, § 54a OZ), spomenul nad rámec uvedeného.

67. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

68. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

69. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

70. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Keďže žalovaná bola v konaní plne úspešná, súd jej v súlade s citovaným zákonným ustanovením priznal náhradu trov konania v pomere 100 % proti žalobcovi. V súlade s § 262 ods. 1 CSP súd rozhodoval len o nároku na náhradu trov konania, o ich výške podľa § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia jeho písomného vyhotovenia na Okresný súd Bardejov.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.